

غیاثی

جزوه ترکیبی زیست -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جزوه گیاهی و جدول های آموزشی

علی غیاثی

مدرس مدعو سیما
استاد پروازی آموزشگاه برتر کشور
مدرس DVD های آموزشی ونوس

۹۰۹۱۴۹۲۸۵۴۵۲

	دانه	ریشه	ساقه	برگ	Flower
تک لپه					
دو لپه					

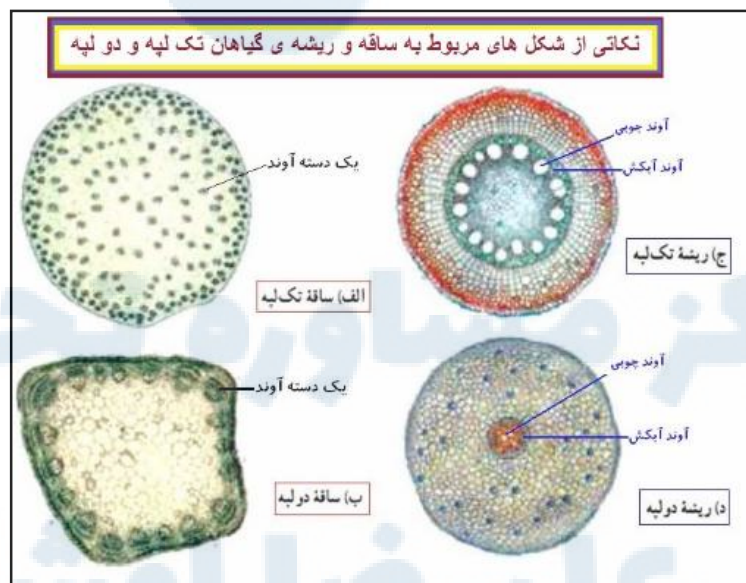
غیائی

جزوه ترکیبی زیست -

در ساختار برگ می توان انواع بافت ها را مشاهده کرد و نیز می توان گفت این گیاه دولپه می باشد زیرا از ویژگی های گیاهان دولپه انشعاب رگبرگ می باشد گیاهان تک لپه ای و دو لپه ای گیاهان به دودسته ی گیاهان تک لپه ای و دو لپه ای تقسیم میشوند گیاهان برگ باریک نظیر ذرت ، گندم ، یولاف ، نیشکر ، جو ، دیگر غلات و نخل تک لپه هستند

ویژگی گیاهان تک لپه ای:

- (1) ریشه افشان دارند
- (2) برگ دراز و باریک و رگبرگ موازی دارند.
- (3) برگ ها توسط غلاف به ساقه اتصال دارد.
- (4) دانه یک قسمتی است.
- (5) اجزای گل مضربی از 3 است
- (6) آوندهای چوبی و آبکش در برش ساقه نظم خاصی ندارند.

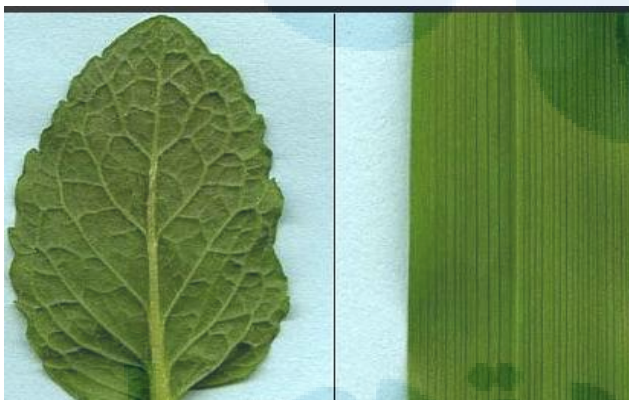
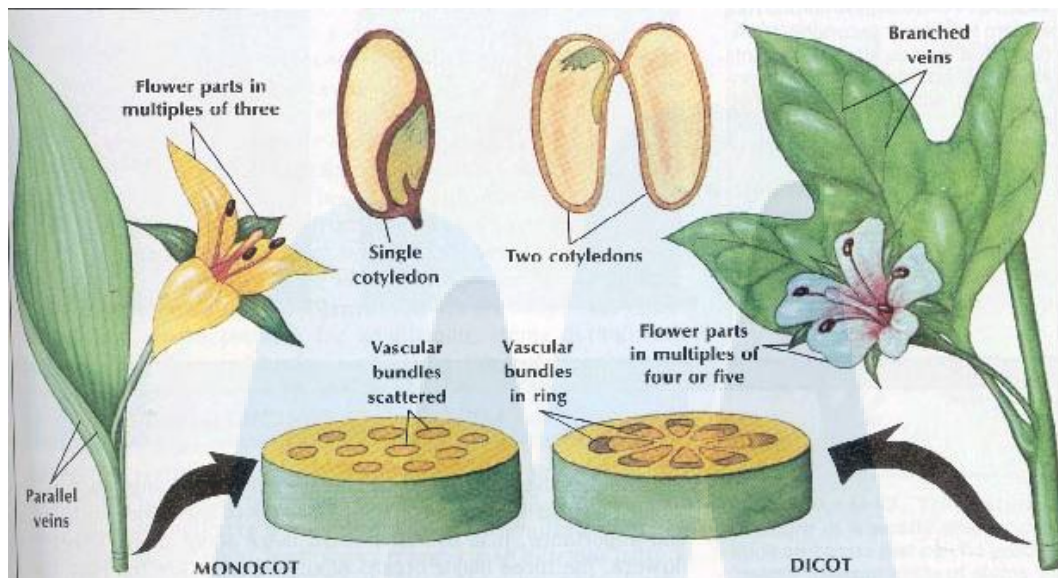
درختان پهن برگ جنگلی و بسیاری از درختان میوه و زینتی و بعضی گیاهان زراعی نظیر شیدر ، لوبیا ، نخود فرنگی ، پنبه و غیره متعلق به گروه دو لپه ای ها می باشند

- (1) ریشه راست دارند.
- (2) برگها اغلب پهن و رگبرگها منشعب است.
- (3) هر برگ توسط دم برگ به ساقه اتصال دارد.
- (4) دانه دو قسمتی است.
- (5) اجزای گل مضربی از 2 یا 5 است.

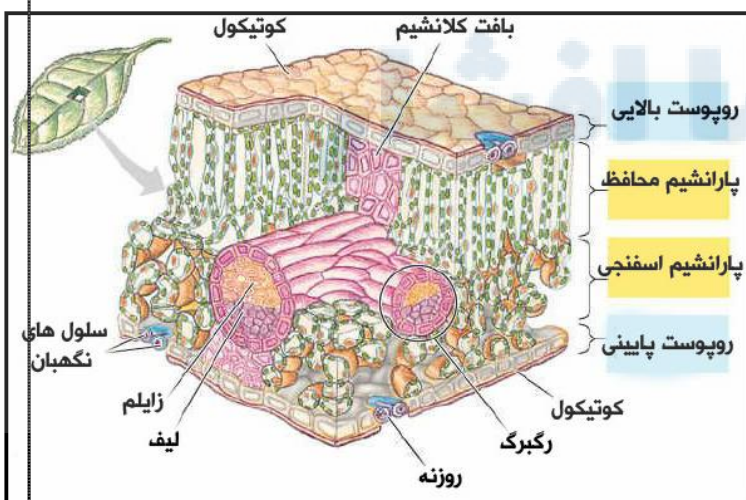
گیاهی

جزوه ترکیبی زیست -

(6) آوندهای چوبی و آبکش در برش عرضی ساقه روی دایره محیطیه قرار دارند.

با توجه به این اطلاعات می توان گفت که این نوزاد در حال تغذیه از برگ گیاه دو لپه می باشد ، در ساختمان برگ گیاه دولپه با توجه به شکل موارد زیر یافت میشود :

کوتیکول (پوستک)

روپوست بالایی و پایینی

پارانشیم که فتوسنتز می کنند

اموند چوبی اوند آبکشی در مجموع رگبرگ هستند

جزوه ترکیبی زیست -

غیائی

گاسترین: از بعضی از یاخته های دیواره معده که در مجاورت پیلور قرار دارند ترشح و باعث افزایش ترشح اسید معده و پپسینوژن می شود.

کادر 38: جمع بندی هورمون ها

نام هورمون	محل ترشح	بافت هدف	عملکرد هورمون ها	عامل محرك ترشح هورمون
گاسترین	یاخته های ترشح کننده هورمون در عمق غدد معده مجاور پیلور	غدد معده	افزایش ترشح اسید معده و پپسینوژن	انباشته شدن غذا در معده
سکرتین	یاخته های ترشح کننده هورمون در مخاط دوازدهه	غده لوزالمعده	افزایش ترشح بیکربنات (قلیا)	ورود کیموس اسیدی معده به دوازدهه

کادر 39: تنوع گوارش در جانداران

جانداران فاقد گوارش		مواد مغذی را مستقیماً از طریق انتشار جذب می کنند. برخی از جانداران ماده مغذی را از سطح یاخته یا بدن به طور مستقیم از محیط با انتشار دریافت می کنند. این محیط آب دریا و دستگاه گوارش یا مایعات بدن جانور میزبان (جانداران انگل) است. برخی از تک یاختگان تمام ماده مغذی را از سطح یاخته جذب می کنند. کرم کدو نیز که فاقد دهان و دستگاه گوارش است مواد مغذی را از سطح بدن جذب می کند.	
گوارش درون یاخته ای		با ایجاد کریچه گوارشی و ادغام آن با کافنده تن و ایجاد کریچه گوارشی به گوارش غذا درون یاخته خود می پردازد.	
جانداران دارای گوارش	گوارش برون یاخته ای در بسیاری از جانوران	حفره گوارشی	در جانورانی که حفره گوارشی دارند شامل مرجانیان (هیدرو عروس دریایی) و پلاناریا ابتدا گوارش برون یاخته ای و سپس گوارش درون یاخته ای صورت می گیرد.
		لوله گوارش	این لوله در اثر تشکیل مخرج تشکیل می شود و امکان جریان یک طرفه غذا را بدون مخلوط شدن غذای گوارش یافته و مواد دفعی فراهم می کند. در نتیجه دستگاه گوارش کامل شکل می گیرد.

کادر 40: هر آنچه که باید درباره پارامسی بدانیم.

- 1- گوارش در پارامسی: در پارامسی حرکت مژک ها غذا را از محیط به حفره دهانی منتقل می کند. در انتهای حفره دهانی با انجام درون بری کریچه غذایی تشکیل می شود. کریچه غذایی درون سیتوپلاسم حرکت می کند. اندامکی به نام کافنده تن (لیزوزوم) که دارای آنزیم های گوارشی است به کریچه غذایی می پیوندد و آنزیم های خود را به درون آن آزاد می کند. در نتیجه کریچه گوارشی تشکیل می شود. (کریچه گوارشی = لیزوزوم + کریچه غذایی).
- درون کریچه گوارشی مواد گوارش می یابند. مواد گوارش یافته جذب می شوند. جذب این مواد گوارشی به صورت خروج آنها از کریچه و مصرف در درون یاخته است. مواد گوارش نیافته درون کریچه باقی می ماند. به این کریچه، کریچه دفعی می گویند. محتویات این کریچه از راه منفذ دفعی یاخته از طریق برون رانی خارج می شود.
- 2- تنظیم اسمزی و دفع مواد در پارامسی: در پارامسی نوعی کریچه انقباضی نیز وجود دارد. این کریچه آبی را که در نتیجه اسمز وارد یاخته می شود به همراه مواد دفعی از یاخته خارج می کند.

ه سلولی

جزوه ترکیبی زیست -

غشائی

گیاهان	دیواره سلولی سخت و ضخیم، در همه ی سلولهای گیاهی و قارچها، و بسیاری از آغازیان دیده می شود. دیواره سلولی گیاهی از نظر ساختار شیمیایی (یعنی جنس) با دیواره باکتریایی و دیواره قارچها متفاوت است. پروتوپلاست= دیواره سلولی- کل سلول گیاهی تفسیر جمله: برخلاف بیشتر سلولهای جانوری، بسیاری از سلولهای بالغ گیاهی به شکل چندوجهی هستند. — ضخامت ۱۰ تا ۱۰۰ برابر غشا----- علت متفاوت بودن ضخامت چیست؟ — چندلایه ی بودن دیواره سلولی- که میتواند ۳ تا ۵ لایه باشد. — جنس: عمدتاً از رشته های نازک سلولزی + سیمانی از جنس سایر پلیساکاریدها و پروتئینها — نقش: «محافظت از سلول و کمک به حفظ شکل آن (مثل اسکلت سلولی)»----- ممانعت از جذب آب فراوان یک ساختار خارج سلولی محسوب میشود. ----- ترتیب لایه های دیواره سلولی از خارج به سمت غشا: - دیواره نخستین با انعطافپذیری و افزایش سایز خود امکان حرکت سلول گیاهی(نگهبان روزنه) و یا رشد آن(تأثیر اکسین) را فراهم میکند. - دیواره سلولی جز خطوط دفاعی گیاهان در برابر عوامل بیماری زا مانند ویروسهای گیاهی می باشد. - در گیاهان علفی، مواد دفعی در واکونها و دیواره سلولها جمع میشوند.
تیغه میانی	لایه ای نازک از جنس نوعی پلیساکارید چسبناک، که سلولهای مجاور را به هم میچسباند مشترک بین دو سلول مجاور جوان یا مسن ----- مجاور دیواره نخستین است. — نحوه تولید: وزیکولهای خارج شده از جسم گلژی در میانه سلول(به هنگام تقسیم سیتوپلاسم) به هم میرسند، و صفحه ای را ایجاد میکنند. که این صفحه به تیغه ی میانی تبدیل میشود.
دیواره نخستین	یک لایه نازک در همه ی سلولهای جوان و مسن----- مجاور تیغهی میانی است. — نحوه ی تولید: وزیکولهای حاوی سلولز و پروتئین و (از جسم گلژی خارج و سپس از غشا آگزوسیتوز میشوند، و در سطح خارجی غشا، این دیواره را ایجاد میکنند.
دیواره دومین	یک لایه ضخیم که فقط در سلولهای مسن دیده میشود. همیشه در سطح داخلی دیواره نخستین تشکیل میشود. — نحوه ی تولید: وزیکولهای حاوی سلولز و پروتئین و (از جسم گلژی خارج و سپس از غشا آگزوسیتوز میشوند، و در سطح خارجی غشا و سطح داخلی دیواره نخستین این دیواره را ایجاد میکنند. — محل رسوب لیگنین در سلولهایی که قرار است بمیرند. آیا دیواره دومین همواره در مجاور غشای پلاسمایی ایجاد میشود؟ آیا دیواره دومین همواره در مجاور غشای پلاسمایی مشاهده میشود؟

ساختارهای مرتبط با دیواره سلولی گیاهی	منافذ	— منافذی در دیواره سلولی، که از طریق آنها ارتباط بین سلولهای مجاور برقرار میشود. در سلولهای زنده این منافذ توسط پلاسمودسم پر میشوند، و در سلولهای مرده فاقد پلاسمودسم هستند، و شیرخام میتواند از درون آنها عبور کند. — در محل منافذ دیواره سلولی(تیغه میانی،نخستین و دومین) منقطع میشوند.
	پلاسمودسم	— ماده ی زنده ای که در سلولهای زنده، منافذ موجود در دیواره سلولی را پر میکند. از جنس سیتوپلاسم و جز پروتوپلاست محسوب میشود. فقط در سلولهای زنده دیده میشود. وظیفه «موادی از طریق پلاسمودسمها از سلولی به سلولهای مجاور منتقل میشود. از جمله: آب، مواد غذایی و پیامهای شیمیایی(هورمونها)، و وروسها، ترکیبات 4کربنی و در محل پلاسمودسم در سلولهای زنده: غشای پلاسمایی دو سلول مجاور به هم متصل میشوند، و دستگاه غشایی درونی دو سلول به هم مرتبط می شوند(نوعی اتصال زیستی؛ اتصال سیتوپلاسمی). و سیتوسل دو سلول به صورت آزادانه با هم در ارتباط قرار میگیرند، و مواد به صورت آزادانه عبور میکنند.

جزوه ترکیبی زیست -

غیائی

دیواره سلولی یک سلول، در بعضی مناطق نازکتر میشود و این مناطق نازکتر لان نامیده میشوند. لانهای سلولهای مجاور، معمولاً در مقابل یکدیگر قرار میگیرند و دیواره در این قسمت در مجموع نازکتر از سایر بخشهاست.	لان	
در سلولهای زنده (مانند پارانسیم و کلانشیم)، و سلولهای غیرزنده (سلولهای هادی چوبی)، دیده میشود. یکی از وظایف لان: عبور شیر خام بین دو سلول هادی چوبی مجاور یا دو تراکنید که پشت سر هم قرار گرفته اند.		
در کف لانها، ممکن است چند منفذ ایجاد شود، که اگر لانهای دو سلول مجاور، در کنار یکدیگر قرار بگیرند، در این محل پلاسمودسم می تواند جریان یابد. (در صورت زنده بودن هر دو سلول)		
دیواره اولیه سلولها ضخامت یکنواختی ندارد، و در برخی قسمتها نازکتر است. (در سلولهای پارانشیمی و کلانشیمی و).....	لان اولیه	
در محل لان، یک دیواره بسیار نازک در کف حفره ای قرار گرفته است. در محل منافذ کف حفره ی لان، پلاسمودسم میتواند جریان یابد.		انواع لان
ناشی از عدم یکنواختی دیواره دومین و یا عدم یکنواختی هر دو دیواره (در سلولهای اسکلهای و فیبرها و هادی چوبی) در کف حفره های این لانها، منافذی ایجاد میشوند، که این منافذ در صورت زنده ماندن سلول محل عبور پلاسمودسم میباشند. و در صورت رسوب لیگنین(چوب) در دیواره دومین، در اغلب موارد پلاسمودسم وجود نخواهد داشت.	لان ثانویه	

سه بخش متمایز در ریشه و ساقه گیاهان علفی و آوندی	روپوست در	اندام های هوایی	(بیش تر / همه ی؟) سلولها تولیدکننده کوتین هستند. و توسط کوتیکول محافظت میشوند.	سلولهای معمولی	نگهبان روزنه: کنترل تعرق
		اندام های غیر هوایی	سلولها فاقد کوتیکول هستند.	سلول های معمولی	کرکها: کاهش تعرق
	پوست		حاوی بافتهای زمینه ای (پارانسیم، کلانشیم و اسکلهای)	سلولهای تمایز یافته: تارکشنده: یک سلول دراز	
	استوانه ای مرکزی		بافتهای هادی: آبکشی و چوبی		
			حاوی مغز و اشعه های مغزی در ساقه گیاه دو لپه		
			دایره محیطیه در ریشه		
استثنا			خزه گیاهان (بدون آوند) فاقد ریشه، ساقه و برگ واقعی اند، و بافتهای آوندی ندارند. در بعضی بخشهای گیاهان علفی، رشد پسین نیز دیده میشود. مانند		

نکته :

در درون پوست هم در ریشه و هم در ساقه گیاهان چوبی و غیر علفی، کامبیوم چوب پنبه ساز (مریستم پسین) به سمت خارج، چوب پنبه و به سمت داخل، بخشی از پوست را ایجاد می کند.

هم در ریشه و هم در ساقه گیاهان چوبی و غیر علفی، کامبیوم آوند ساز (مریستم پسین) به سمت خارج، آبکش پسین و به سمت داخل، چوب پسین را تولید می کند.

جزوه ترکیبی زیست -

غیاثی

مراد ل نموی یک ساقه چوبی دولپه ای	مرحله 1 فقط فعالیت مریستم نخستین	روپو ست	مشابه روپوست ساقه علفی: سلولهای زنده و تولیدکننده کوتین- حضور روزنه ها و سلولهای نگهبان روزنه- کرکها
		پوست	لایه ای با اندازه 4#، بین آبکش نخستین و روپوست
		زیر پوست	حاوی یک دسته از حلقه های آوندی: آبکش نخستین(به سمت خارج) و چوب نخستین(به سمت داخل) ضخامت چوب نخستین اندکی بیشتر است. حضور اشعه مغزی بین دستجات آوندی
	مرحله 2 فعالیت مریستم پسین	روپو ست	با تشکیل کامبیوم چوب پنبه ساز و رشد قطری ساقه، روپوست شروا به تحلیل رفتن میکند.
		پوست	لایه ای با اندازه 2#، بین آبکش نخستین و چوب پنبه(چوب پنبه جزئی از است) کامبیوم چوب پنبه ساز به سمت خارج چوب پنبه تولید میکند.(سلولهای مرده در بخش خارجی پوست)
		زیر پوست	کامبیوم آوندی بین آوند چوبی نخستین و آوند آبکشی نخستین تشکیل میشود. هنوز اشعه مغزی حضور دارد. دسته دوم حلقه آوندی بین آوندهای چوبی و آبکش نخستین تشکیل میشود.(دو دسته حلقه آوندی) اشعه مغزی بین دستههای آوندی نازک تر میشود.
	مرحله 3	روپو ست	روپوست از بین رفته است.
		پوست	شامل چوب پنبه، کامبیوم چوب پنبه ساز و آبکش پسین آبکش نخستین تحلیل رفته است.
		زیر پوست	کامبیوم آوندی بین دستههای آوندی نیز تشکیل میشود، و استوانه ی کامبیوم کامل میگردد. فعالیت کامبیوم: تشکیل استوانه ی چوبی به سمت داخل و استوانه ی آبکشی به سمت خارج(ضخامت چوب پسین بیشتر است) لایه های ضخیم چوب پسین اغلب حلقهای شکل هستند. هر سال معمولا یک حلقه چوب پسین تشکیل میشود. ← حلقه های سالیانه

بافت های پسین	نحوه ایجاد	در اثر میتوز و تمایز مریستمهای پسین در گیاهان دانه دار(بازدانه و نهاندانه)
	ویژگی	ایجادکننده ی ساختارهای پسین(مانند تنه ی چوبی درختان و رشد پسین ریشه هویج)
	شامل	چوب پسین، چوب پنبه و آبکش پسین

بافت های هادی	چوبی	ویژگی سلول های اصلی	هدایت شیره خام از ریشه به برگ (فقط در یک جهت) دیواره سلولی ضخیم: محل رسوب چوب(لیگنین) از دست رفتن کل پروتوپلاست(غشای سلولی، هسته و سیتوپلاسم) سلولها و فقط دیواره باقی میماند. حرکت آب در آوند چوبی به کمک تعرق، فشار ریشه ای(دایره محیطیه) و نیروهای هم چسبی و دگرچسبی میباشد.
	تراکئید		در همه ی گیاهان آوندی(سرخس، بازدانه و نهاندانه) باریک و طولی و در قسمت انتهایی مخروطی شکل هستند. (در پایانه خود لان دارند.) عبور شیره خام از طریق لانها بین سلولهای مجاور ممکن است. حرکت (کند/تند)؟ شیره خام
	عناصر آوندی		فقط در گیاهان نهاندانه (گلدار) گشادتر از تراکئیدها هستند و در پایانه خود منافذ بزرگی دارند. صفحه منفذدار عبور شیره خام از طریق لانها بین سلولهای مجاور ممکن است. حرکت (سریع/کند)؟ شیره خام (منافذ امکان هدایت سریعتر آب را فراهم میآورند.)
	سلول های زمینه ای		فیبرها و پارانشیم هم ممکن است در میان سلولهای هادی چوبی یافت شوند.

جزوه ترکیبی زیست -

غیاثی

بافت هادی	ویژگی کلی	هدایت قندها و مواد غذایی در سر تاسر گیاه (در جهات مختلف و با سرعت های متفاوت)
آبکشی	انواع سلول های این بافت	سلولهای زنده و در مجاورت لوله های غربالی ارتباط با سلولهای غربالی از طریق پالسودسم در منافذ موجود در دیواره مشترک تولید پروتئین (رونویسی زیاد)، انرژی و انجام دیگر واکنشهای متابولیکی مورد نیاز سلولهای هادی آبکشی شبکه اندوپلاسمی گسترده و میتوکندریهای فراوان دارند. انرژی لازم برای حرکت فعال ترکیبات آلی آوند آبکشی در مراحل بارگیری و باربرداری آبکشی، را تامین میکنند
	سلول هادی آبکشی	- سلولهای زنده، غربالی و دارای دیواره سلولی منفذدار، غشای پلاسمایی و سیتوپلاسم - در امتداد یکدیگر قرار میگیرند و لوله های غربالی را تشکیل میدهند. - صفحه غربالی موجود بین هر دو سلول هادی آبکشی، از طریق منافذ خود، امکان عبور آزادانه مواد از یک سلول هادی به سلول هادی دیگر را فراهم میکند ایجاد جریان توده ای غیر فعال - این سلولها انرژی مورد نیاز خود را از سلول همراه به دست میآورند.

بافت اصلی	بافت های فرعی	انواع سلول ها	عملکرد اصلی بافت
بافت زمینه ای	پارانشیم	سلولهای پارانشیمی	ذخیره - ترشح - فتوسنتز
	کلانشیم	سلولهای کلانشیم	استحکام و گاه کلروپلاست دارند.
	اسکلرانشیم	اسکلرنید و فیبر	استحکام
بافت آوندی	چوبی	تراکنید، عناصر آوندی همراه با پارانشیم و فیبر	هدایت آب و مواد معدنی استحکام گیاه
	آبکشی	سلولهای غربالی سلول همراه فیبرهای همراه	هدایت شیره خام استحکام
روپوست	اپی درم	سلولهای اپیدرم معمولی سلولهای نگهبان روزنه کرکها تارهای کشنده	محافظت کنترل عملکرد روزنهای هوایی و تعرق کاهنده تعرق و محافظت جذب آب از خاک

ساختمان ها	روپوست	میانبرگ
	- یک ردیف سلول زنده و پوشاننده سطوح برگ - تعداد فراوانی روزنهای هوایی در سطح زیرین و رویی خود - توسط پوستک (کوتیکول-پلمری از اسیدهای چرب) پوشیده شده است. - ضخامت کوتیکول در سطح بالا و تعداد روزنها در سطح زیرین برگ (کم تر / بیشتر)؟ است. - شامل سلولهای زنده معمولی، و سلولهای تمایز یافته میباشند. (نگهبان روزنه و کرکها)	از جنس کلرانشیم کلروپلاست و میتوکندری دارند. حاوی کلروفیل - تثبیت کننده CO₂
	در مجاور روپوست بالایی و پایینی برگ مرحله اول تثبیت کربندی اکسید را انجام میدهد. و کالوین (دارند/ندارند)؟؟؟ روبیسکو (دارند/ندارند)؟؟، و قادر به انجام تنفس نوری (میباشند/نمیباشند)؟؟ شامل لایه کاملاً اسفنجی، و یک الیه متراکم در اطراف سلولهای غالف آوندی فقط مجاور روپوست پایینی برگ تثبیت کربندیاکسید را فقط در کالوین انجام میدهند. روبیسکو دارند، و در هوای گرم، نور شدید و ... ممکن است تنفس نوری انجام دهند. کاملاً اسفنجی	- حفره های هوایی درون برگ، همواره با بخار آب دیواره های سلولی میان برگ اسفنجی اشباع هستند. - گیاهان 4C فقط میانبرگ اسفنجی دارند، که یک لایه از این سلولها اطراف غالف آوندی را احاطه کرده است. - در گیاهان 4C مشاهده نمیشود. - یک لایه نزدیک به روپوست بالایی برگ (روبیسکو دارند.. کالوین و تنفس نوری) سلولهای میانبرگ نرده ای، اندازه ی بزرگتری نسبت به میانبرگ اسفنجی دارند
	- رگبرگها را میسازند، و در هر رگبرگ، دسته آوند چوبی (زیر / روی)؟ آوند آبکشی قرار میگیرد. - دسته آوندی توسط سلولهای غالف آوندی احاطه میشوند.	دستجات آوندی

جزوه ترکیبی زیست -

غشایی

سلول های غلاف آوندی: نوعی میانبرگ	در برگ C3	اندازه کوچک دارند، و فتوسنتزکننده نیستند. و عمدتاً در تماس با سلولهای میانبرگ اسفنجی قرار گرفته اند.
	در برگ C4	اندازه بزرگتری دارند، و توسط یک لایه سلول متراکم میانبرگ اسفنجی پوشیده شده اند. کلروپلاست دارند، و مرحله دوم تثبیت کربندی اکسید را انجام میدهند. (چرخه کالوین دارند).
نکته: در بالای دمبرگ، جوانه ی کناری وجود دارد (حاوی مریستم نخستین راسی)، که اکسین مانع از رشد این جوانه های میباشد. (چیرگی راسی) در بین سلولهای غلاف آوندی فضای بین سلولی وجود ندارد.		

ساختارهای رهای نخستین ریشه	روپوست پوشاننده سطح خارجی و فاقد کوتیکول	سلول های تار کننده	- سلولهای روپوستی طولی شده اند. - تک سلولی- اشغال بخش عمده ی سلول توسط واکوئل مرکزی و دارای هسته کناری- نسبت سطح به حجم بالا - افزایش سطح جذب در ریشه - فقط در منطقه کوچکی در نزدیکی راس ریشه یافت میشوند. (بالا تر از سطح کلاهک و مریستم راسی) - بیشتر جذب آب ریشه از طریق تارهای کشنده است. - به هنگام عبور آب در مسیر پروتوپلاستی، این سلول بالاترین پتانسیل آب را دارد.
پوست	ساختار	بخش های مهم	لایه های سلولهای پارانشیمی که محصول تمایز بافت زمینه ای در ریشه هستند. درونی ترین لایه پوست (یک لایه سلول)- در ریشه همه ی گیاهان آوندی سلولهای این لایه یک لایه مومی (سوبرینی) در اطراف خود دارند سوبرین= لایه چوب پنبه ای= نوار کاسپاری. نسبت به آب نفوذناپذیر است. آب فقط از دو وجه از 6 وجه سلول قابل عبور است. پایان مسیر غیر پروتوپلاستی در مسیر عبور آب از عرض ریشه
		برونپوست اگرودرم	چند لایه سطحی پوست در ریشه برخی از گیاهان

استوانه ی مرکزی	دایره محیطیه (پریسیکل)	توانایی کنترل ورود آب و مواد معدنی را بیشتر میکند
	دستجات آوندی	خارجی ترین لایه استوانه ی مرکزی و در مجاورت آندودرم انتقال فعال یونها به درون آوندهای چوبی و ایجادکننده فشار ریشه ای آبزی یک اسید برای حفظ فشار ریشه ای، این لایه را تحت تاثیر قرار داد. در مجاورت دایره محیطیه، آوندهای آبکش و آوندهای چوبی به صورت یک در میان قرار میگیرند.
	مغز	دولیه تک لیه دو لیه ای تک لیه ای

جذب آب در گیاه	محل جذب	ریشه ها	تارهای کشنده: قسمت اعظم آب جذب شده از این طریق است. سایر سلولهای روپوستی: قسمت اندک آب جذب شده از این راه است.
	مکانیسم جذب		- آب همواره از محلی با پتانسیل آب بالاتر (فشار اسمزی) کمتر (به محلی با پتانسیل آب پایین تر) (فشار اسمزی بیشتر)، حرکت میکند. - آب در بین سلولهای زنده فقط بر اساس اسمز جابه جا میشود. (نوعی انتشار ساده) - لایه نازک آب اطراف ذرات خاک و یونهای معدنی حل شده در آن ← عبور از دیواره سلولی و غشای پلاسمایی سلول روپوستی (تارکشنده یا سایر سلولهای روپوستی) و آب به سیتوپلاسم سلول تارکشنده ← عبور از اگرودرم (در صورت وجود) ← عبور از لایه میانی پوست ← عبور از آندودرم ← دایره محیطیه ← آوند چوبی

جزوه ترکیبی زیست -

غیاثی

مسیر	نیروی موثر حرکت	توضیحات	پایان مسیر
پروتوپلاستی (مسیر درونسلولی)	تفاوت پتانسیل آب (فشار اسمزی) در سلولهای عرضی ریشه	آب و مواد حل شده در آن، مستقیماً و از طریق پلاسمودسمها، از سینتوپلاسم یک سلول به سینتوپلاسم سلول مجاور منتقل میشوند. در این مسیر واکولها میتوانند نقش داشته باشند.	
غیر پروتوپلاستی (مسیر برونسلولی)	نیروی هم چسبی بین مولکولهای آب	عبور شیره خام از دیواره سلولی. در دیواره سلولهای گیاهی فضای کافی برای حرکت مولکولهای آب وجود دارد. دیواره سلولزی کاملاً به آب تراواست. عبور شیره خام، از فضای برون سلولی موجود در بین سلولهای گیاهی	 و
	فضای برون سلولی		

فرایند	تعریف	راه انجام	توضیحات
تعرق	خروج آب از سطح گیاه به صورت بخار است، که بیشتر توسط برگها و روزنه های هوایی آنها انجام میشود.	اندکی از طریق پوست (کوتیکول) اندکی از طریق عدسکها قسمت اعظم از راه روزنه های هوای	زمانی انجام می شود که فشار آب درون گیاه افزایش یابد. به هنگام بالابودن فشار ریشه ای و پایین بودن تعرق: 1- 2-

روزنه هوایی	محل	دیواره	وضعیت	نقش	توضیحات
	در ساختار مهمی بخشهای هوایی جوان و علفی در برگها بیشتر از سایر نقاط هستند و با فضاهای کندوبیشکل بین سلولهای میانبرگ اسفنجی در ارتباط هستند. این فضاها همواره با بخار آب خارج شده از دیواره سلولی میانبرگهای اسفنجی اشباع هستند	غیر یکنواخت و سلولزی	در گیاهان 3C و 4C در روز باز و در شب بسته	1- تبادل گازها جهت فتوسنتز جذب 2CO دفع اکسیژن	1- با عملکرد سلولهای نگهدارنده باز و بسته میشود
			در CAM (تیره گل ناز و کاکتوس) در روز: در شب:	2- انجام تعرق 3- دفع اکسیژن، O2H و CO2 اضافی	2- قسمت اعظم تعرق از راه روزنهها انجام میشود
آبی	در منتهی الیه آوندهای چوبی(در انتهای رگبرگها) قرار دارند.	یکنواخت و از جنس لیگنین و سلولز	همواره باز هستند و مرده اند.	محل انجام تعریق خروج شیره خام (تعدیل فشار درون سیستم آوندی)	3- در بخش روپوست قرار میگیرند، و هر روزنه هوایی دارای 2 سلول نگهدارنده (روپوستی تمایز یافته) است. که این سلولها: 1- کلروپلاست دارند و فتوسنتز میکنند. 2- کوتیکول را بر سطح خود میسازند. 3- دیواره سلولی غیر یکنواخت دارند. تعداد روزنه های هوایی در سطح پایینی برگ بیشتر است.(معرف کبالت کلرید)
عدسک	در تنه چوبی درخت هم مشاهده میشود.	-	تقریباً همیشه باز	تبادل گازها جهت تنفس سلولی جذب اکسیژن و دفع CO	سلولها در محل عدسک از هم فاصله دارند و امکان تبادل گازها را فراهم میکنند. در محل عدسک به مقدار اندک تعرق هم صورت میگیرد.

سلول های نگهدارنده روزنه	سلول های نگهدارنده روزنه	سلول های نگهدارنده روزنه
سلولهای روپوستی تمایز یافته (در نتیجه فعالیت مریستمهای نخستین) - لوبیایی شکل، کلروپلاستدار و تثبیت کننده 2CO - دیواره پشنتی (خارج) نسبت به دیواره شکمی (داخلی)، طول بیشتر و ضخامت (کمتر / بیش تر)؟ دارد. در صورت تورژسانس، دیواره پشنتی نسبت به دیواره شکمی بیشتر منبسط میشود. - در دیواره این سلولها، جهت گیری شعاعی رشته های سلولزی دیده میشود	باز شدن	مکانیسم عمل روزنه ها
افزایش فشار اسمزی در سلول نگهدارنده روزنه کشیده شدن آب از سلولهای روپوستی اطراف به درون سلول نگهدارنده روزنه و تورژسانس این سلول خمیده شدن این سلول و باز شدن منفذ روزنه هوایی تحت تاثیر دو نیروی فیزیکی: 1- نیروی ناشی از افزایش شعاعی رشتههای سلولزی در دیواره سلول نگهدارنده 2- نیروی مستقر در محل تماس میان دو سلول نگهدارنده. طول دیواره مشترک (تیغه میان) این دو سلول در محل تماس ثابت باقی میماند.		

جزوه ترکیبی زیست -

غذائی

← نیروی حاصل از انبساط بیشتر دیواره پستی، از طریق رشته های شعاعی سلولزی به دیواره شکمی منتقل شده و دیواره های شکمی دو سلول نگهبان از هم دور میشود.		
بسته شدن	خروج آب از سلولهای نگهبان روزنه(پلاسمولیز) ← کاهش انبساط دیواره پشته و شکمی ← بسته شدن روزنه - آبزی یک اسید موجب بسته شدن روزنه های هوایی میشود.	
سازشهای گیاهان برای کاهش تعرق	- تعداد کمتر روزنها در سطح بالایی برگها نسبت به سطح زیرین برگ - داشتن روزنه های فرورفته و کاهش تعداد روزنها در اقلیمهای خشک و سرد(درختان کاج)، یا گرم(تیره کاکتوس) - وجود کرک بر روی برگها - بسته شدن روزنها در روز و باز شدن آنها در شب در گیاهان مثل..... - وجود پوستک(ضخامت در سطح بالایی (بیشتر / کم تر)؟ است. - در دمای بالا و شدت زیاد نور در گیاهان: 3C)1 روزنه های هوایی بسته میشوند(کاهش تعرق)، و تنفس نوری به شدت صورت میگیرد.(فتوسنتز به شدت کاهش مییابد) 4C) 2، روزنه ها تقریباً بسته میشوند، ولی به علت تثبیت دو مرحلهای، کالوین را انجام میدهند.(فتوسنتز انجام میشود). CAM) 3، روزنه ها بسته اند، و مرحله دوم تثبیت کربندی اکسید در چرخه کالوین انجام میشود.(فتوسنتز انجام میشود).	
شیره خام	- محلولی رقیقی از آب، مواد معدنی، یونها و گازهای محلول- توسط ریشه جذب و به صورت غیرفعال در آوندهای چوبی(سلولهای مرده) به صورت یکطرفه به سمت برگها هدایت میشود. - به هنگام تعریق، شیره خام اضافی از گیاه خارج میشود. -، موجب اختلال در تداوم شیره خام میشود.	
نیروهای بالاکننده شیره خام	کشش تعرقی با تبخیر مقداری آب از هر سلول میانبرگ(انجام تعرق)، کمبود آب آن با اسمز از سلول مجاور و در نهایت از آوند چوبی جبران میشود. مسیر حرکت آب در برگ: آوند چوبی ← سلولهای غلاف آوندی ← سلولهای میانبرگ اسفنجی یا نرده ای ← فضاهای کندویی شکل بین سلولهای اسفنجی ← تبخیر از سلولهای اسفنجی مجاور روزنه ← تعرق افزایش کشش تعرقی ← افزایش احتمال حبابدار شدگی	
هم چسبی	- ناشی از پیوندهای هیدروژنی بین مولکولهای آب(مولکولهای آب توسط پیوندهایی به یکدیگر متصل و چسبیده هستند). - توان ستون آب درون آوند چوبی را بسیار زیاد میکند. ← کاهش احتمال حبابدار شدگی - حرکت آب در داخل گیاه ← نظریه - پیوستگی ستون آب در آوند چوبی، توسط همچسبی بین مولکولهای آب تداوم مییابد.	
نیروهای هل دهنده ی آب از پایین	دگر چسبی فشار ریشه ای عملکرد سلولهای تارکشنده - ناشی از چسبندگی مولکولهای آب به دیواره چوبی، سلولهای هادی - از گسستگی ستون آب جلوگیری میکند. ← کاهش احتمال حبابدار شدگی ناشی از ورود فعال(صرف انرژی زیستی)، یونها ی محلول در آب از دایره محیطیه به درون آوند چوبی ← کاهش پتانسیل آب در آوند چوبی و افزایش فشار اسمزی آن ← کشیده شدن آب از دایره محیطیه به درون سلول هادی چوبی با جذب دائم آب و املاح ← افزایش پتانسیل آب در این سلولها ← حرکت آب در جهت شیب پایین پتانسیل آب و ورود به آندودرم و دایره محیطیه ← ورود به آوند چوبی ← پیوستگی شیره خام در آوندهای چوبی	

غشائی

جزوه ترکیبی زیست -

حبابدار شدگی	مکانیسم	حبابهای بخار آب یا هوا، درون آوندچوبی (تراکئید یا عناصر آوندی)، ایجاد شوند ← ایجاد اختلال در تداوم شیره خام عوامل ایجادکننده حبابدار شدگی
بذر افشانی هوا	عوامل جلوگیری کننده از حبابدار شدگی	همچسبی- دگرچسبی- افزایش فشار ریشه ای- عملکرد هورمون(کاهش تعرق و حفظ فشار ریشه ای)
عوامل ایجاد کننده از حبابدار شدگی	عوامل جلوگیری کننده از حبابدار شدگی	تعرق شدید افزایش تمایل گازهای محلول در شیره خام برای خروج و به هم پیوستن - آسیب آوندهای چوبی یا تراکئیدها در اثر نیش حشرات یا شکسته شدن شاخهها - سرما و یخزدن شیره خام عدم انحلال هوا در یخ و جداشتن آن از شیره خام یخزده
اگر فشار حاصل از حبابها زیاد باشد ممکن است از یک آوند یا تراکئید از راه لانهها به آوندها یا تراکئیدهای مجاور منتقل شوند		

مزیت لان ها	در صورت حبابدار شدگی و مسدودشدن یک عنصر آوندی، شیره خام از راه لانهها به عنصر آوندی مجاور منتقل میشود. به دلیل داشتن ساختار خاص، امکان انتشار حبابها از یک آوند به آوند دیگر بسیار کم است. حبابها در یک آوند محصور میمانند.
عیب لانهها	اگر فشار حاصل از حبابها زیاد باشد، حبابها میتوانند از یک آوند به آوند مجاور منتقل میشوند بذر افشانی هوا و توقف کامل شیره خام در یک دسته آوندی

شیره پرورده	شیره خام
غلظتتر و در طی فتوسنتز تولید میشود. حاوی آب و قندها و حرکت آزادانه مواد از طریق پلاسمودسم در منافذ موجود در دیواره های میان سلولهای غربالی قادر به انتشار از طریق غشای پلاسمایی نیستند. (فقط از طریق انتقال فعال) حرکت آزادانه از طریق پلاسمودسم بین دو سلول غربالی(در محل صفحه غربالی) حرکت در تمام جهات با سرعتهای متفاوت	رقیقتر حاوی آب، یونها، املاح و گازهای محلول حرکت آزادانه آب در سلولهای خالی هادی چوبی(تراکئید و عناصر آوندی) از طریق لانهها و منافذ خالی از پلاسمودسم قادر به انتشار از طریق غشای پلاسمایی حرکت آزادانه از طریق لانهها و صفحه منفذدار بین سلولهای هادی چوبی حرکت فقط به سمت بالا و با سرعت تقریباً یکسان

مرحله	مسیر	فرایندهای دخیل	نتیجه	توضیحات
بارگیری آبکشی	انتقال قند از منبع ← سلول همراه ← سلول هادی آبکشی	انتقال فعال	افزایش فشار اسمزی در سلول هادی آبکشی	تولید انرژی توسط سلولهای همراه صورت میگیرد. سلول منبع: میانبرگ(کلرانشیم) یا سلول ذخیره کننده مانند پاراننشیم ریشه
انتقال آب از آوند چوبی مجاور به آوند آبکشی	از طریق لانههای موجود در دیواره طولی آوندهای چوبی و آبکشی	اسمز آب (غیرفعال)	افزایش فشار در داخل سلول هادی آبکشی	
حرکت قند در آوند آبکشی به سمت محل مصرف	از طریق پلاسمودسم در منافذ موجود در صفحه ی غربالی بین هر دو سلول هادی حرکت مواد به طور آزادانه از سیتوپلاسم یک سلول به بعدی	جریان توده های (غیرفعال)	جابه جایی مواد شیره ی پرورده در آوند آبکشی	ارتباط مستقیم بین سلولهای زنده از طریق پلاسمودسم ها
باربرداری آبکشی	انتقال قند از آوند آبکشی ← سلول همراه ← محل مصرف (پاراننشیم ریشه یا هر سلول مصرف کننده)	انتقال فعال		سلول همراه انرژی لازم را تامین میکند

غذایی

جزوه ترکیبی زیست -

- اشکالات مثل - غیر قابل توجه بودن سرعت بالای حرکت ساکارز و آمینواسیدها در آوند آبکشی با نیروی غیرفعال جریان توده ای
جریان - حرکت مواد حل شده با سرعتهای متفاوت
فشاری (توده‌ای) - جهت متفاوت حرکت مواد در آوند آبکشی

- شته ها - به تعیین ترکیب شیر پروده کمک کرده اند.
- به صورت کندی روی ساقه های گیاهی زندگی میکنند و خرطوم خود را تا محل آوند آبکش فرو میکنند و 2 تا 3 ساعت همانطور میمانند.
- مواد قندی موجود در شیر پرورده از مخرج آنها به بیرون تراوش میشود.
- مورچه‌های نگهبان که از شته ها بزرگتر هستند، از این قطرات تراوش شده تغذیه میکنند و آنها را در برابر حشرات شکارچی محافظت میکنند ← رابطه
- وارد کردن صدمه مکانیکی ← افزایش هورمون
- بی حس کردن شته ← قطع خرطوم ← خروج شیر خام در اثر فشار خود این شیر

مواد معدنی	مواد دفعی	اکسیژن	در فتوسنتز تولید (کلروپلاست)، و در تنفس نوری (کلروپلاست) و تنفس سلولی (میتوکندری) مصرف میشود. درون پراکسیزوم نیز، ممکن است اکسیژن تولید شود.
ی		CO ₂	در تنفس سلولی (میتوکندری) و تنفس نوری (میتوکندری) تولید، و در فتوسنتز (کلروپلاست) مصرف میشود.

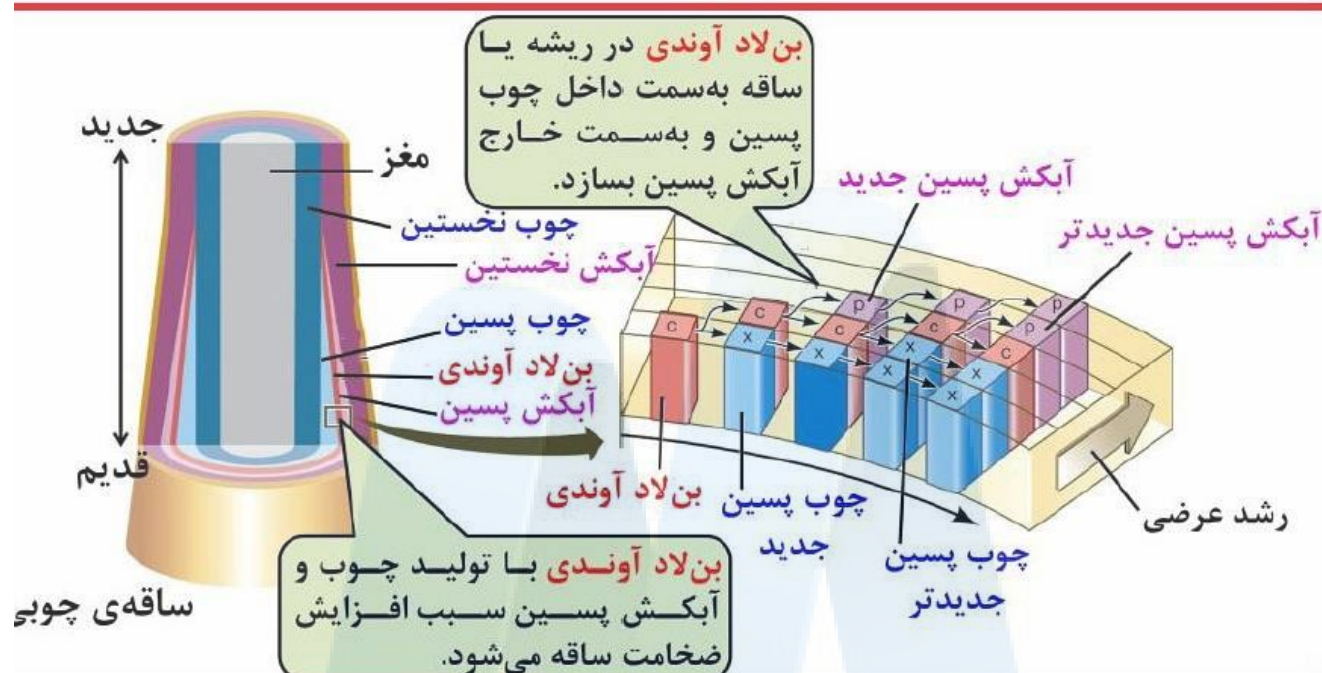
بیشتر مواد دفعی حاصل از متابولیسم	آب	در تنفس سلولی (میتوکندری) تولید و در فتوسنتز مصرف میشود. درون پراکسیزوم نیز ممکن است آب تولید شود.
مواد آلی		برخی از مواد دفعی از طریق افتادن برگها و بخشه ایی از پوست گیاهان چوبی دفع شوند. پوست: چوبینه+کامبیوم چوبینه ساز + آبکش پسین، و در نتیجه متابولیسم ایجاد میشوند. ← در بخشهایی مانند مغز ساقه انبار میشوند.
	در گیاهان علفی	مواد دفعی در و جمع می شوند.
برخی از مواد دفعی گیاهان نقش دفاعی دارند (ترکیبات ثانوی)		محافظت از خورده شدن توسط جانور گیاه خوار حفاظت در برابر عامل بیماریزا

مقایسه فتوسنتز در گیاهان C₃، C₄ و CAM

CAM	C ₄	C ₃	موارد در هر کدام از این ۳ نوع گیاه
			
			جذب CO ₂
فقط در شب	فقط در روز	فقط در روز	
			روزنه هوایی
شب: باز	شب: بسته	شب: بسته	
			
روز: بسته	روز: باز	روز: باز	

غاثی

جزوه ترکیبی زیست -

دو لپه ای ها قلاّب تشکیل می دهند
تعداد نقطه های قلاّب با لپه ها یکسان است

قلاّب

تک لپه ای ها غلاّف تشکیل می دهند.

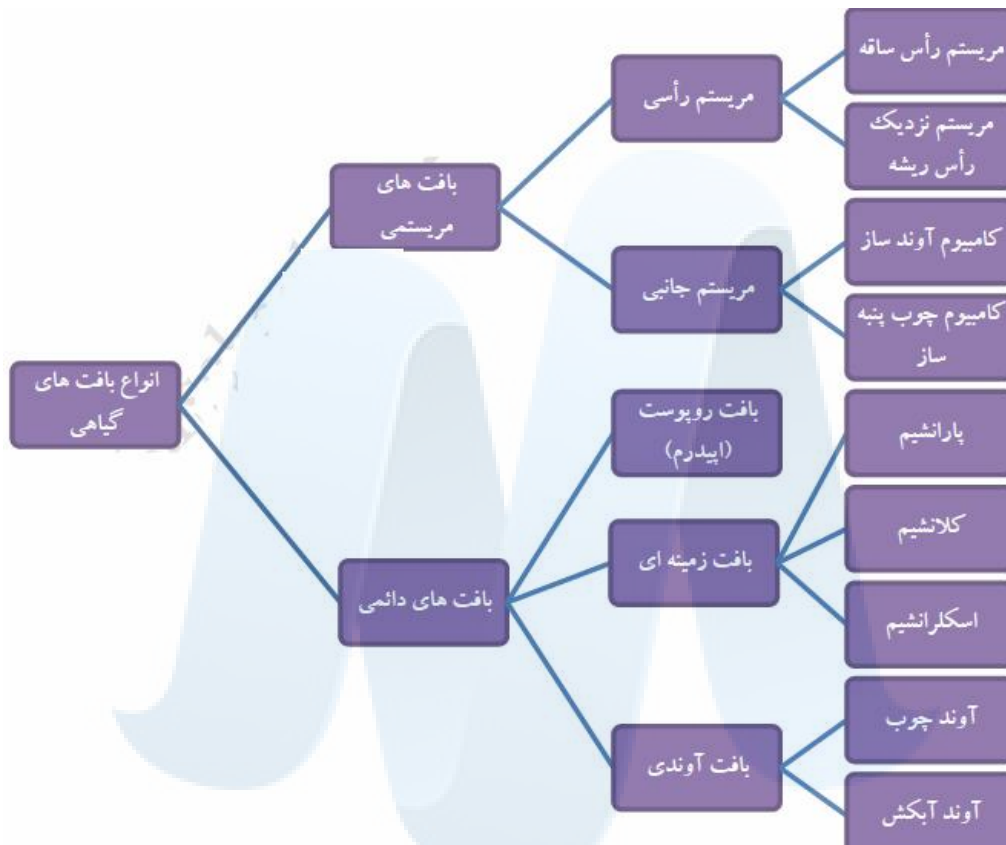
تعداد نقطه غلاّف با لپه یکسان است

غلاّف

غیاثی

جزوه ترکیبی زیست -

سلولز حالت ساختاری و محکم است ولی نشاسته ذخیره‌ای است خطی نیست .

نشاسته و سلولز هر دو از گلوکز ساخته شده اند سلول هایی که دیواره دارند

شکل منظم تری دارند مثل باکتری ها و آغازیان و گیاهان

می توان گفت تمام سلول های گیاهی در استحکام به نوعی نقش دارد

زیرا دیواره در استحکام نقش دارد

می توان گفت سلول مادر تیغه میانی را می سازد که جنس آن کربوهیدرات

و پلی ساکارید پکتین است اما سلول دختر یا سلول های تازه تاسیس شده دیواره

غیاث

جزوه ترکیبی زیست -

نخستین و پسین را میسازند

بین سلول های گیاهی نیز می توان فضای دید برای مثال در شکل زیر فضا

بین سلول گیاهی وجود دارد

بین دو سلول گیاهی مجاور هفت لایه وجود دارد دورترین لایه به هسته سلول

تیغه میانی می باشد

پلاسمودسم ها از کانال های سیتوپلاسمی می توانند ارتباط برقرار کنند

ولی بیشترین پلاسمودسم ها در فضای لان می باشد موادی که از پلاسمودسم

می توانند عبور کنند عبارتند از گلوکز آمینو اسید ویتامین و هورمون های گیاهی

بعضی سلولهای گیاهی لان ندارند و پلاسمودسم ندارند ولی زنده هستند برای مثال

تک سلولی های گیاهی مثل سلول تخم و گامت ها

در تورژسانس اولین اندامکی که تغییر اندازه می دهد همان واکول مرکزی می باشد

در تورژسانس واکوئول خود را به سمت دیوار می کشد و سلول گیاهی بزرگ می شود

مواد رنگی در سلولهای گیاهی در واکوئول کروپلاست و کروموپلاست دیده می شود

در واکوئول ماده وراثتی و اسیدهای نوکلئیک وجود ندارد

و بسیاری از مواد را می تواند ذخیره کند

گیاهان مناطق گرم نیز کاکتوس در واکوئول اسید نیز ذخیره می شود

ریشه فتوسنتز نمی کند و در رو پوست خود پوستک ندارد

غیث

جزوه ترکیبی زیست -

در بیماری سلپاک پروتئین های ذخیره شده در واگوئول می توانند عامل بیماری

باشند

کاروتین پیش ساز ویتامین آ می باشد

۰۹۱۴۹۲۸۵۴۵۲ غیثی

کاروتن قابل حل در چربی می باشد برای جذب آن در بدن انسان
صفر لازم می باشد

قند جوانه جو مالتوز می باشد ولی قند دانه جو نشاسته می باشد
کلروفیل های آ و ب در بالاترین و پایین ترین طول موج کار می کند

ولی کارتوئید ها در نزدیکی طول موج ۴۰۰ کاربرد بیشتری دارد

گل محمدی نعنا و روناس همگی گیاهان دو لپه می باشند

هرگاه گیاهان بیمار شوند مانند شکستن شاخه و قسمت های مختلف در آن

هورمون اتیلن زیاد میشود

همه سلولهای زنده گیاهی چرخه کربس میتوکندری و مرحله واسطه را دارند

به جز آوند آبکش که اندامک ندارد

روپوست سراسری است اما تار کشنده و پوستک قرار نیست

در همه جا وجود داشته باشند

در پیراپوست می توان گفت که روپوست وجود ندارد زیرا پیراپوست

به جای روی پوست در اندام های مسن گیاهی وجود دارد

بافت پاراننشیم نسبت به سایر بافت ها و سلول های گیاهی و تنوع کار و وظیفه مکان زیادی دارد معادل بافت جانوری پیوندی انسان میباشد

در استحکام بافت ها و اندام های علفی کلاننشیم نقش زیادی دارد

همچنین در انعطاف می تواند نقش داشته باشد معمولاً در زیر پوست میباشد

و دیواره دومین دارد اندام کمی دارد طول لان کمتر از اسکلراننشیم می باشد

پاراننشیم کوچک است کلاننشیم کمی نسبت به پاراننشیم دراز است اسکلراننشیم مخصوصاً فیبر درازترین می باشد و معمولاً بین بافتهای آوندی می باشد

اسکلراننشیم اطراف پوشش هسته میوه وجود دارد ذره های سختی که هنگام خوردن گلابی زیر دندان حس می کنیم مجموعه ای از این سلول ها می باشد

و پیام عصبی این حس را به مغز می برد سلول های اسکلراننشیم می توانند هم دراز و هم مثل اسکلرئید کوتاه و لان های انشعاب داری داشته باشند

سلول های آبکشی منافذش طوری است که شکل آبکش در سطح خود دارد اصلی ترین سلول های بافت ها هادی آوندها هستند این یعنی علاوه بر آوندها سلول های دیگری مثل فیبر نیز وجود دارد ۰۹۱۴۹۲۸۵۴۵۲

دیواره آوندهای آبکشی سلولوزی است چوبی نمی شود چرا؟؟

در دیواره آوندهای چوبی چوب به شکل های مختلفی رسوب می کند

آوندهای چوبی بزرگ تر از آوندهای آبکشی می باشند عناصر آوندی مجموعه ای از عنصرهای آوندی هستند که در طول هم قرار گرفتند و

غیاث

جزوه ترکیبی زیست -

صفحه وسطی و دیواره عرضی از بین رفته است

گل ها همگی نهاندانه هستند و هیچکدام از خزه و سرخس یا باز دانه ها گل ندارند

سلولهای مرستیمی فشرده کنار هم قرار می گیرند

قرار نیست هر سلول موجود در گیاهان زنده باشد قرار نیست سلول موجود در گیاهان هسته داشته باشد سولهای می رسیم ای هسته های بزرگ مراحل میتوز زیادی دارند

هدف مرسیم های نخستین بیشتر افزایش طول و کمی افزایش قدرت می باشد ولی هدف مرستیم های پسین فقط افزایش طول می باشد گیاهان معمولاً دیپلوئید هستند پس گامت آنها باید هاپلوئید باشد بعضی از گیاهان تتراپلوئید هستند

پس گامت آنها دیپلوئید می باشد و دارای کروموزوم همتا می باشد

حلقه دوم که گلبرگ میباشد دارای رنگ های جذاب برای حشرات می باشد و به گرده افشانی کمک می کند

مرکز مشاوره تحصیلی

علیرضا افشار

مرکز مشاوره تحصیلی
علیرضا افشار

راه‌های ارتباطی مرکز مشاوره

تلگرام

AlirezaAfsharOfficial

اینستاگرام

AlirezaAfsharOriginal

وبسایت

www.AlirezaAfshar.org

رزور مشاوره خصوصی علیرضا افشار

برای رزرو مشاوره خصوصی تک جلسه و ماهانه
به شماره ۰۹۳۵۸۹۶۰۵۰۳ در واتساپ پیام دهید

Afshar.xyz

آدرس تمام رسانه ها :

